

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Spółdzielczego Banku Ludowego
w Skalmierzycach**

według stanu na 31.12.2017 roku

Spis treści

I. Określenie podmiotu, którego dotyczą ujawnienia	3
1. Podstawa sporządzenia informacji	3
2. Informacje ogólne.....	3
II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne	4
1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji	4
2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem.....	9
3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku	9
4. Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka	16
5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej	19
6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedności.....	19
7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku	19
8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku	20
III. Fundusze własne	20
1. Budowa funduszy własnych	20
2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I.....	23
3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II	24
IV. Wymogi kapitałowe	24
1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej.....	24
2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji.....	25
3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego.....	25
4. Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego.....	25
V. Ryzyko kredytowe.....	26
1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko.....	26
2. Klasy ekspozycji kredytowych	27
3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych.....	27
4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych	28
5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności.....	28
6. Struktura ekspozycji zagrożonych.....	28
7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym	29
VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	29
VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.....	29
VIII. Ryzyko rynkowe	30
IX. Ryzyko operacyjne	30
X. Ekspozycje kapitałowe.....	31
XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym.....	31
XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.....	31
XIII. Ryzyko płynności	33
XIV. Dźwignia finansowa	38
XV. Kontrola wewnętrzna	39
XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone.....	40

I. Określenie podmiotu, którego dotyczą ujawnienia

1. Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy Spółdzielczego Banku Ludowego w Skalmierzycach i została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Spółdzielczym Banku Ludowym w Skalmierzycach” oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR), stanowiącego podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na 31.12.2017r.

2. Informacje ogólne

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Ponadto Bank jest zrzeszony w SGB-Banku S.A. w Poznaniu na podstawie umowy zrzeszenia.

Bank został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w dniu 07.12.2001r. pod numerem KRS 0000069519.

Bank posiada numery:

- Regon – 000505817,
- NIP – 6180043065.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi w Banku są:

- Centrala,
- Oddziały,
- Punkty kasowe.

Wg stanu na 31.12.2017r. Spółdzielczy Bank Ludowy w Skalmierzycach prowadził działalność w niżej wymienionych placówkach:

- Centrali Banku w Skalmierzycach,
- Oddziały w Rososzycy,
- Oddziały w Ostrowie Wielkopolskim,
- Punkcie Kasowym I w Ostrowie Wielkopolskim,
- Punkcie Kasowym II w Ostrowie Wielkopolskim,
- Punkcie Kasowym w Nowych Skalmierzycach,
- Punkcie Kasowym w Kaliszu.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego.

Zarząd Spółdzielczego Banku Ludowego w Skalmierzycach działa w składzie trzyosobowym. W trakcie 2017 roku skład osobowy Zarządu nie uległ zmianie.

Spółdzielczy Bank Ludowy w Skalmierzycach na dzień 31.12.2017r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

1. Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiającym podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym na poziomie nie wyższym od 3,0%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 55% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 5,5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 85% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poziomów określonych w Strategii zarządzania ryzykiem.
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
 - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci gruntów rolnych i nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania do 30 lat.
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;

- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 1,5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 5,0% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza wartości określonych w Strategii zarządzania ryzykiem.

2. Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3. Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania;

- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dywersyfikację źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 10) identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5. Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie **13,90%**;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie **13,90%**;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie **13,90%**;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie **84%**; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie **9,50%**;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił **90%** kapitału Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do **5%** funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przekazywanie na fundusze własne minimum **95%** nadwyżki bilansowej;
- 2) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum **0,5%** sumy bilansowej Banku;
- 3) posiadanie udział kredytów zagrożonych (sektor niefinansowy i budżetowy wg WBB) w portfelu kredytowym na poziomie maksymalnym **3,0%**.
- 4) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów kapitałowych Banku;
- 5) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 6) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

6. Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;

- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- 1) Kierownicy Oddziałów i Oddziały Banku,
- 2) Zespół Rachunkowo - Finansowy,
- 3) Stanowisko ds. teleinformatycznych,
- 4) Stanowisko ds. organizacji i kadr;

W ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- 1) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych;
- 2) Stanowisko ds. zgodności.

Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, działalność tą wykonuje Spółdzielnia (SSO-SGB).

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów,
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
 - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
 - ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
 - przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
<u>I.LIMITY DOTYCZACE KONCENTRACJI</u>	
Suma wierzytelności banku, udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej (zaangażowanie), obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.	18% uznanego kapitału
Wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko	18% kapitału podstawowego

Zaangażowanie (ekspozycje) banku wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, składających się co najmniej z jednego banku krajowego, instytucji kredytowej lub banku zagranicznego	100% uznanego kapitału
Duże zaangażowania – min. 10% uznanego kapitału	suma pojedynczych, dużych zaangażowań max. 220% uznanego kapitału
WG RODZAJU BRANŻY	
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	565%
W tym:	265%
- uprawa warzyw	100%
- chów i hodowla bydła	45%
- chów i hodowla trzody chlewnej	60%
- chów i hodowla drobiu	40%
- działalność mieszana	55%
- pozostałe	
Budownictwo	55%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	45%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	80%
Inne	50%
WG RODZAJU ZABEZPIECZENIA	
Weksel własny i poręczenie wekslowe	180%
Poręczenia cywilne	20%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	245%
Hipoteka pozostała	520%
Pozostałe zabezpieczenia	50%
WG RODZAJU KREDYTU	
Kredyt konsumencki	255,550
Kredyt mieszkaniowy	700
Kredyt konsolidacyjny	400
Pożyczka hipoteczna	200
Kredyt dla JST	7.000
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie	300
Kredyty dla wspólnot mieszkaniowych	300
<u>II Limity dotyczące EKZH</u>	
Stosunek EKZH do ogólnego portfela kredytowego	85%

WG CELU FINANSOWANIA	
Finansowanie nieruchomości	85%
Pozostałe cele	50%
WG RODZAJU ZABEZPIECZENIA	
Nieruchomość mieszkalna	45%
Nieruchomości komercyjna	95%
WG GRUP KLIENTÓW (PODMIOTU)	
Przedsiębiorstwa, spółki prywatne i spółdzielnie	15%
Rolnicy	85%
Osoby prywatne	45%
Przedsiębiorcy indywidualni	6%
Inne	1%
WG OKRESU TRWANIA UMOWY	
Udzielone na okres od 0 do 5 lat	20%
Udzielone na okres pow. 5 lat do 10 lat	23%
Udzielone na okres pow. 10 lat do 20 lat	75%
Udzielone na okres pow. 20 lat	30%
WG RODZAJU PRODUKTU	
Budownictwo mieszkaniowe	45%
Kredyty inwestycyjne	85%
Pozostałe kredyty	10%
<u>III Limity dotyczące DEK</u>	
Stosunek DEK do ogólnego portfela kredytowego	5%
Udział zagrożonych DEK w portfelu DEK	1,5%
WG RODZAJU PRODUKTU	
Kredyty gotówkowe	99%
Kredyty i limity w ROR	9%
Karty kredytowe	5%
Kredyty na pojazdy silnikowe	1%
Inne kredyty detaliczne	1%
WG RODZAJU ZABEZPIECZENIA	
Weksel in blanco	70%
Poręczenie cywilne / wekslowe	20%
Ubezpieczenie	42%
Pozostałe zabezpieczenia	2%
POZOSTAŁE	
Udział DEK dla których wskaźnik DTI (wyliczony w momencie udzielenia kredytu) jest wyższy niż 65%	3%
Udział DEK niezabezpieczonych	1%
Udział DEK udzielanych na warunkach niestandardowych	15%
<u>IV Pozostałe limity</u>	
Pozycje pozabilansowe udzielone – max. 23% obligi kredytowego	

Zaangażowanie kapitałowe SBL Skalmierzyce w innych podmiotach – max. 10% uznanego kapitału
LIMIT DEPOZYTOWY
Maksymalna wartość depozytu dla 1 podmiotu s. niefinansowego – max. 25% stanu depozytów s. niefinansowego
WSKAŹNIK LtV <u>W przypadku EKZH na nieruchomościach mieszkalnych:</u> – 80% lub - 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP. <u>W przypadku EKZH na nieruchomościach komercyjnych:</u> – 75% lub – 80% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Oszustwo wewnętrzne	2%
2. Oszustwo zewnętrzne	2%
1. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	14%
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	6%

5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2%
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	3%
1) Wykonanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi	7%
Razem:	36%

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- płynności bieżącej,
- płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
 - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
 - analizę wskaźników płynnościowych,
 - ocenę poziomu aktywów płynnych,
 - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
wskaźnik płynności krótkoterminowej M1	min. 0,2
wskaźnik płynności długoterminowej M2	min. 1,0
limity luki niedopasowania:	
- do 1 miesiąca włącznie	min. 1,0
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	min. 1,0
limit łącznych zobowiązań pozabilansowych w sumie bilansowej	max. 10%
limit sumy dużych deponentów w bazie depozytowej	max. 20%
limit pokrycia pasywami stabilnymi i funduszami własnymi kredytów netto i majątku trwałego	min. 105%
wskaźnik LCR	min. 64%
limit zapasu gotówki w kasach	wg ustaleń Banku

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,

- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
- lukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
dopuszczalna zmiana w wyniku odsetkowym z tyt. ryzyka przeszacowania	max. 30% f.wł.
dopuszczalna zmiana w wyniku odsetkowym z tyt. ryzyka bazowego	max. 10% f.wł.
dopuszczalna zmiana wartości ekonomicznej Banku	max. 2% f.wł.

5) Ryzyko walutowe

Bank nie prowadzi działalności walutowej.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe I filar	50,5%
Ryzyko kredytowe II filar	7,5%
Ryzyko operacyjne I filar	7,0%
Ryzyko operacyjne II filar	0,1%
Ryzyko koncentracji	0,5%
Ryzyko płynności	7,5%
Ryzyko stopy procentowej	10,5%
Ryzyko kapitałowe	0,4%
Całkowity wymóg kapitałowy	57,5%
Wewnętrzny wymóg kapitałowy	84,0%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	46,2%
Ryzyko operacyjne	6,7%
Ryzyko koncentracji	0,0%
Ryzyko płynności	3,7%
Ryzyko stopy procentowej	8,8%
Ryzyko kapitałowe	0,0%
Łącznie	65,4%

Apetyt Banku na ryzyko wyrażony wskaźnikami ilościowymi wg stanu na dzień 31.12.2017r. przedstawia się następująco:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość na 31.12.2017</i>	<i>Stopień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe			
Udział instrumentów finansowych (innych niż wyemitowanych przez Skarb Państwa i NBP) w funduszach własnych Banku	0	0	x
Udział kredytów zagrożonych (sektor niefinansowy i budżetowy wg WBB) w portfelu kredytowym	max 3,0%	0,71%	23,7%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	max 55%	49,39%	89,8%

Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym	max 2%	0,008%	0,4%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	max 85%	76,47%	90,0%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	max 5,5%	0,78%	14,2%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego	max 2%	0,002%	0,1%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	max 5%	4,11%	82,2%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu detalicznych ekspozycji kredytowych	max 1,5%	0,53%	35,3%
pokrycie rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (wg WBB bez odsetek)	min. 30%	92,48%	308,3%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	2	x
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	32 000	x
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	0,05%	x
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	max 1%	0,6%	60,0%
Ryzyko płynności			
Udział kredytów łącznie z majątkiem trwałym w pasywach stabilnych powiększonych o fundusze własne	max. 100%	72,1%	72,1%
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M1	0	0	x
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2	0	0	x
Ilość przekroczeń limitu luki płynności (w przedziale do 3 miesięcy)	0	0	x
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)	0	0	x

Ryzyko kapitałowe				
Łączny współczynnik kapitałowy	min. 13,9%	15,19%	108,8%	
Współczynnik kapitału Tier I	min. 13,9%	15,19%	108,8%	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	min. 13,9%	15,19%	108,8%	
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	max. 84,0%	65,4%	77,9%	
Wskaźnik dźwigni finansowej	min. 4,5%	7,19%	159,8%	
Ryzyko operacyjne				
Rodzaj ryzyka	Kategoria ryzyka	Dotkliwość (limit wyr. w % wartości tolerancji na ryzyko)	Wartość na 31.12.2017	Stopień realizacji
Oszustwo wewnętrzne	Działania nieuprawnione	1%	0,0%	0,0%
	Kradzież i oszustwo	1%	0,0%	0,0%
Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	1%	0,0%	0,0%
	Bezpieczeństw o systemów	1%	0,0%	0,0%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	12%	4,4%	36,4%
	Bezpieczeństw o środowiska pracy	1%	0,0%	0,0%
	Podziały i dyskryminacje	1%	0,0%	0,0%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	1%	0,0%	0,0%
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	1%	0,0%	0,0%
	Wady produktów	1%	0,0%	0,0%
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	2%	0,0%	0,0%
	Usługi doradcze	1%	0,0%	0,0%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	2%	0,0%	0,0%

Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	3%	0,6%	21,5%
Wykonywanie transakcji	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	2%	0,2%	12,1%
	Monitorowanie i sprawozdawcz.	1%	0,00%	0,0%
	Napływ i dokumentacja klientów	1%	0,00%	0,0%
	Zarządzanie rachunkami klientów	1%	0,00%	0,0%
	Kontrahenci niebędący klientami banku	1%	0,00%	0,0%
	Sprzedawcy i dostawcy	1%	0,00%	0,0%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Członkowie Zarządu	x	x
Członek Rady Nadzorczej 1	x	radny Powiatu ostrowskiego

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia różnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

W dniu 12.06.2018r. Zebranie Przedstawicieli dokonało pozytywnej oceny każdego z Członków Rady Nadzorczej Banku, jak również Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego.

Zebranie Przedstawicieli pozytywnie oceniło pracę Zarządu Banku, udzielając każdemu z Członków Zarządu absolutorium za okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2017r.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku nie zostały powołane komitety, spełniające rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka otrzymują:

- 1) Zarząd Banku miesięcznie, w zakresie:
 - a) ryzyka kredytowego,
 - b) ryzyka płynności,
 - c) ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.
- 2) Zarząd Banku kwartalnie, w zakresie:
 - a) ryzyka koncentracji zaangażowań, EKZH i DEK,
 - b) ryzyka operacyjnego,
 - c) ryzyka kapitałowego,
 - d) ryzyka zgodności.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty dot. w/w ryzyk kwartalnie.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe	379.800,00
2	Zyski zatrzymane	0,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody	7.670.664,05
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1,15
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczonych do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0,00
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	0,00
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	8.050.465,20
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0,00
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	0,00
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 88.895,97
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją	0,00

	krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	0,00
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)	0,00
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0,00
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	0,00
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	0,00
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	- 33.604,15
	W tym: 20% filtr dla niezrealizowanego zysku 1	0,00
	W tym: 20% filtr dla niezrealizowanego zysku 2	- 33.604,15
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0,00
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	- 122.500,12
29	Kapitał podstawowy Tier I	7.927.965,08
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	0,00
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0,00
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	0,00
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0,00
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0,00
45	Kapitał Tier I	7.927.965,08

46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	0,00
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0,00
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	0,00
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0,00
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0,00
58	Kapitał Tier II	0,00
59	Łączny kapitał	7.927.965,08
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	52.206.941,00
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,19%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,19%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,19%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,75%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,25%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,44%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0,00
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0,00
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3	0,00
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00

81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

1. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy,
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
 - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
 - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
 - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
 - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
 - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
 - i) zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I;
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I.

Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku.

Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF.

Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF.

W przypadku konieczności dokonania pomniejszenia funduszy własnych na skutek: wypowiedzenia udziałów, wypowiedzenia członkostwa, śmierci udziałowca (w przypadku osoby fizycznej) / wykreślenia z KRS (w przypadku osoby prawnej) Bank występuje do KNF z wnioskiem o wydanie zgody na pomniejszenie funduszy własnych.

W celu ochrony interesów członków Zarząd Banku, jest uprawniony do podjęcia decyzji o wstrzymaniu lub ograniczeniu zwrotu wpłat na udziały, w przypadkach określonych w art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Jednostkowa wartość nominalna udziału członkowskiego wynosi 100 złotych.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II

Bank nie posiadał na dzień 31.12.2017r. instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 84,0%. Na datę informacji relacja ta wynosiła 65,4%.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość ekspozycji tys. zł</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	551,2	0,0	0,0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2.425,5	485,1	38,8
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	33,2	6,7	0,5
ekspozycje wobec instytucji	47.146,5	0,0	0,0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6.630,7	5.470,1	437,6
ekspozycje detaliczne	18.023,0	13.459,1	1.076,7
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	29.671,3	22.623,8	1.809,9
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3,7	5,6	0,5
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,0	0,0	0,0
ekspozycje kapitałowe	668,8	668,8	53,5
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,0	0,0	0,0
inne pozycje	5.127,3	2.839,8	227,2
Razem	110.281,2	45.559,0	3.644,7

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
a) kredytowe	3.644,7
b) operacyjne	531,8
RAZEM	4.176,5

4. Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego

<i>Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego</i>	
Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0%
Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

W ramach szacowania wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe wyodrębniana jest klasa ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Bank do tej klasy zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:

- 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
- 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji -3.000 złotych.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:

- 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:

1. W odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa:

- 1) ekspozycje kredytowe "wątpliwe",
- 2) ekspozycje kredytowe "stracone".

2. W odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:

- 1) ekspozycje kredytowe "stracone".

3. W odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych (z tytułu pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz kredytów i pożyczek hipotecznych, wobec klientów prowadzących pełną sprawozdawczość, wobec jednostek samorządu terytorialnego, wobec banków spółdzielczych i komercyjnych, wobec rolników i klientów nie prowadzących sprawozdawczości lub prowadzących uproszczoną księgowość):

- 1) ekspozycje kredytowe "poniżej standardu",
- 2) ekspozycje kredytowe "wątpliwe".
- 3) ekspozycje kredytowe "stracone".

Szczegółowy opis klasyfikowania poszczególnych ekspozycji kredytowych do w/w grup należności zagrożonych zawarty jest w obowiązujących w Banku "Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Spółdzielczego Banku Ludowego w Skalmierzcach".

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- a) 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
 - b) 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
 - c) 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,
- po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

W 2017 roku Bank nie tworzył rezerwy na ryzyko ogólne.

2. Klasy ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

Kategoria	Wartość aktywów ważonych ryzykiem – łączna kwota ekspozycji tys. zł
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	485,1
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6,7
ekspozycje wobec instytucji	0,0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5.470,1
ekspozycje detaliczne	13.459,1
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	22.623,8
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5,6
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,0
ekspozycje kapitałowe	668,8
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,0
inne pozycje	2.839,8
Razem	45.559,0

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne ze względu na jednorodny teren działania (obszar województwa wielkopolskiego).

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>Wartość * tys. zł</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31 156
Budownictwo	2 718
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	245
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 771
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia zabezpieczenia społeczne.	2 425
Inne	1 818
Razem branże	40 133
Osoby fizyczne	18 944
Razem portfel kredytowy	59 077

*) kapitał (bilans) + pozycje pozabilansowe

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość * tys. zł</i>
do 1 miesiąca	2 240
1 – 3 miesięcy	2 364
3 – 6 miesięcy	3 570
6 – 12 miesięcy	6 832
1 rok – 3 lat	13 679
3 lat – 5 lat	7 480
5 lat – 10 lat	11 763
10 lat – 20 lat	8 382
powyżej 20 lat	2 767
Razem	59 077

*) kapitał (bilans) + pozycje pozabilansowe

6. Struktura ekspozycji zagrożonych

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych (kapitał w zł) przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
do 1 miesiąca	0,00	0,00	377 498,54
6 - 12 miesięcy	8 400,00	0,00	0,00
1 rok – 3 lata	16 800,00	0,00	0,00
3 lata – 5 lat	14 350,00	0,00	0,00
Razem	39 550,00	0,00	377 498,54

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe		Zmiana stanu	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	55 687,72	135,90	7 838,49	0,00	- 47 849,23	- 135,90
Wątpliwe	682,50	0,00	0,00	0,00	- 682,50	0,00
Stracone	346 471,39	364 196,34	377 498,58	373 609,59	31 027,19	9 413,25
Razem	402 841,61	364 332,24	385 337,07	373 609,59	-17 504,54	9 277,35

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia.

Bank ograniczania ryzyko kredytowe w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki poprzez pomniejszanie podstawy ich naliczania.

Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych – nie wystąpiły na 31.12.2017r.

Bank nie stosuje preferencyjnych wag ryzyka (35%) dla ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI tylko na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Standard and Poor's Ratings Services</i>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

VIII. Ryzyko rynkowe

Bank nie prowadzi działalności walutowej, wobec czego wymóg kapitałowy w zakresie ryzyka walutowego nie występuje.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 531,8 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2017 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

<i>Kategoria zdarzenia</i>	<i>Wartość straty tys. zł</i>
1. Oszustwo wewnętrzne	0,0
2. Oszustwo zewnętrzne	0,0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy.	23,2
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,0
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	3,4
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1,3
Razem:	27,9

W 2017 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz wartość nominalna i bilansowa tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na: § 1 zyski kapitałowe § 2 zamiar strategiczny</i>	<i>Wartość nominalna w zł</i>	<i>Wartość bilansowa w zł</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
akcje SGB-Bank S.A.	zamiar strategiczny	667.800,00	667.800,00	nie pomniejsza
udziały SSO-SGB	zamiar strategiczny	1.000,00	1.000,00	nie pomniejsza
udziały Concordia Polska TUV	zamiar strategiczny	20,00	0,00	nie pomniejsza

Bank posiada w księgach udziały Concordia Polska TUV w wysokości 20,00 zł, na które utworzono odpis aktualizacyjny w wysokości 100%.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 46% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 697 tys. zł.

Wzrost stóp procentowych o 200 punktów bazowych powoduje spadek ekonomicznej wartości kapitału o 135 tys. zł, co stanowiło, na 31.12.2017r., 1,71% funduszy własnych Banku. Ustanowiony limit wynosi 2%.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

W Banku zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze określa „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Spółdzielczym Banku Ludowym w Skalmierzycach”. Powyższa Polityka dotyczy Członków Zarządu Banku.

Zasady oceny efektów pracy Członków Zarządu

1. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

2. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.
3. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego, nie później niż do końca drugiego kwartału roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.
4. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.
5. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:
 - 1) sumy bilansowej;
 - 2) zysku netto;
 - 3) wskaźnika należności zagrożonych;
 - 4) całkowitego współczynnika kapitałowego;
6. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:
 - 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
 - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
 - 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
 - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.
7. W odniesieniu do kryteriów określonych w pkt 5 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:
 - 1) sumy bilansowej nie niższym niż 85 % zaplanowanego poziomu;
 - 2) zysku netto nie niższym niż 85 % zaplanowanego poziomu;
 - 3) wskaźnika należności zagrożonych (wg WBB) w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż określony w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku;
 - 4) całkowitego współczynnika kapitałowego na poziomie nie mniejszym niż minimalny łączny współczynnik kapitałowy określony w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku;
8. W przypadku kryteriów określonych w pkt 6 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:
 - 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
 - 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,
 - 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
 - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.
9. Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych w pkt 7 i 8 oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych dla poszczególnych członków Zarządu w zakresie czynności i obowiązków:
 - 1) Prezesa Zarządu,
 - 2) Wiceprezesa Zarządu,
 - 3) Członka Zarządu ds. finansowych.

Zasady wypłaty regulaminowej premii rocznej

1. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
2. Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości nie większej niż 10% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 25% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznania premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.
3. Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:
 - 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu;
 - 2) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych, o którym mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe;
 - 3) zagrożenia upadłością;
 - 4) gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znacznej straty Banku lub była odpowiedzialna za takie działania;
 - 5) nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.
4. Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, w terminie do 5 dni roboczych po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą.
5. Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty regulaminowej premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.
6. Członkom Zarządu Banku przysługuje prawo odwołania się do Rady Nadzorczej Banku, a w przypadku w przypadku zmniejszenia lub nie przyznania regulaminowej premii rocznej, na zasadach określonych w Regulaminie wynagradzania pracowników zarządzających w Spółdzielczym Banku Ludowym w Skalmierzycach.

Wysokość wynagrodzeń za 2017r. osób zajmujących stanowiska kierownicze w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzeń prezentuje poniższa tabela.

Wysokość wynagrodzeń brutto za 2017r (w zł)			
liczba osób	wynagrodzenie ogółem	składniki stałe wynagrodzenia	składniki zmienne wynagrodzenia
3	311.507,42	311.507,42	0,00

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - Zespół Rachunkowo - Finansowy odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
 - Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów,
- zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 50% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego zgodnie z § 11 ust. 3,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 17 ust. 2,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł.</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej ponad minimum – nadwyżka podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych otrzymanych)	33.042
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	3.314

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej M1	0,49	0,20
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M2	1,98	1,00
Wskaźnik LCR	1,08	0,64

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	19.557	1.895	4.402
Luka bilansowa skumulowana	19.557	21.452	25.854
Luka prosta (z pozabilansem)	21.911	1.464	4.196
Luka skumulowana(z pozabilansem)	21.911	23.337	27.571

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	800.000,00	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	2.500.000,00	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57.221.000,00	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	133.507.000,00	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,

- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

- Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	112.117.622
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	- 1.836.375
7	Inne korekty	- 88 896
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	110.192.351

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

- Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	108.759.631
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 88 896
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	108.670.735
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	3.357.991
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 1.836.375
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	1.521.616
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	7.927.965
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	110.192.351
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,19

- Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	108.670.735
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	108.670.735
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	551.196
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	2.425.509
EU-7	Instytucje	47.146.515
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	29.002.465
EU-9	Ekspozycje detaliczne	17.331.259
EU-10	Przedsiębiorstwa	6.469.647
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3.720
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	5.740.424

• Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	<i>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</i>	Ujawniony wskaźnik dźwigni na koniec 2017r. (7,19) był wyższy w stosunku do ubiegłego roku (6,65). Wynika to ze spadku miary ekspozycji całkowitej oraz wzrostu poziomu funduszy własnych na koniec 2017 roku w stosunku do roku ubiegłego.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) Stanowisko do spraw zgodności, mające w zakresie również niezależne testowanie pionowe I linii obrony.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,
 - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania

odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Stanowisko ds. zgodności.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Dla celów niniejszych ujawnień aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Na dzień 31.12.2017r. Bank posiadał aktywa obciążone w wysokości 800.000,00 zł. Aktywa te stanowiła lokata terminowa zdeponowana przez Bank w SGB-Bank S.A. w Poznaniu jako zabezpieczenie udzielonego przez SGB-Bank S.A. kredytu w rachunku bieżącym.

	<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
Aktywa Banku	800 000		108 048 526	
Kredyty na żądanie	0		1 263 012	
Instrumenty udziałowe	0	0	668 800	x
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	800 000		100 887 278	
Inne aktywa	0		5 229 436	

Skalmierzyce, dnia 22.06.2018r.

KIEROWNIK ZESPÓŁU
ANALIZY RYZYKA BANKOWYCH
Leszek Włodarczyk

*Zarząd Spółdzielczego Banku Ludowego w Skalmierzycach
zauważa Informację z zakresu profilu ryzyka i poziomu
kapitału wg stanu na 31.12.2017r.*

CZŁONEK ZARZĄDU
d/s finansowych
Rafał Gąsiorek

WICEPREZES ZARZĄDU
Anna Woźniak

PREZES ZARZĄDU
Spółdzielczego Banku Ludowego
w Skalmierzycach
Teresa Armańska

Skalmierzyce, dnia 25.06.2018r.